

Науково-практичний семінар №1
АДАПТАЦІЯ ЗЕМЛЕРОБСТВА ДО СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Вплив кліматичних флуктуацій на агроресурсний потенціал ґрунтів

ІНЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії
імені О.Н.Соколовського»

В.Б. Соловей

зав. відділу ґрунтових ресурсів, канд. с.-г. наук

Ґрунтово-екологічне районування України

Національний науковий центр
"Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н.Соколовського"
ГРУНТОВО-ЕКОЛОГІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ
УКРАЇНИ
1 : 3 500 000
Харків - 2015

© Загальна редакція доктора с.-г. наук, професора М.І.Полуїна
Національного наукового центру "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н.Соколовського"
© Полуїна М.І., Соловей В.Б., Везиучко В.А.
Картограф: Заліський Ю.В.

Зони та підзони (показники зволоження через ГТК_{VI-X})

- П** ПОЛІССЯ, 1,00-1,50
- Пп-1** ПІДЗОНА ПОЛІССЬКА достатньо і сильно зволожена, 1,30-1,50
- Пп-2** ПІДЗОНА ПОЛІССЬКА підвищено і добре зволожена, 1,00-1,30
- ЛС** ЛІСОСТЕП, 0,90-1,80
- ЛС-1** ПІДЗОНА ЛІСОСТЕПОВА помірно волога і волога, 1,50-1,80
- ЛС-2** ПІДЗОНА ЛІСОСТЕПОВА сильно зволожена, 1,40-1,50
- ЛС-3** ПІДЗОНА ЛІСОСТЕПОВА добре і достатньо зволожена, 1,20-1,40
- ЛС-4** ПІДЗОНА ЛІСОСТЕПОВА підвищено зволожена, 1,10-1,20
- ЛС-5** ПІДЗОНА ЛІСОСТЕПОВА зволожена, 1,00-1,20
- ЛС-6** ПІДЗОНА ЛІСОСТЕПОВА помірно зволожена, 0,90-1,00
- СПн** СТЕП ПІВНІЧНИЙ, 0,68-0,89
- СПн-1** ПІДЗОНА СТЕПОВА ПІВНІЧНА недостатньо зволожена, 0,83-0,89
- СПн-2** ПІДЗОНА СТЕПОВА ПІВНІЧНО-ЦЕНТРАЛЬНА помірно засушлива, 0,76-0,82
- СПн-3** ПІДЗОНА СТЕПОВА ПІВНІЧНО-ЦЕНТРАЛЬНА засушлива, 0,68-0,75
- СПд** СТЕП ПІВДЕННИЙ, помірно-сухий, 0,61-0,67
- СС** СТЕП СУХИЙ, 0,45-0,60
- ПССТ** ПІДЗОНА СУХОСТЕПОВА суха, 0,52-0,60
- ПССК** ПІДЗОНА СУХОСТЕПОВА дуже суха, 0,45-0,51
- ЗГ-ЛК** ГРІСЬКО-ЛУЧНА КАРПАТСЬКА, дуже ультргумоза, 4,0-4,8
- ЛБК** ЛІСОВА БУРЗЕМНА КАРПАТСЬКА, 1,10-3,80
- ЛБК-1** ПІДЗОНА ГРІСЬКО-ЛІСОВА БУРЗЕМНА КАРПАТСЬКА волого-гумозволожена, 1,80-3,80
- ЛПК** ПІДЗОНА ПРИКАРПАТСЬКА ЛІСОВА БУРЗЕМНА помірно волога, 1,80-2,00
- ЛПК-1** ПІДЗОНА ЗАКАРПАТСЬКА ПЕРЕДГІРНА ЛІСОВА БУРЗЕМНА помірно волога, 1,50-1,80
- ЛПК-2** ПІДЗОНА ЗАКАРПАТСЬКА НИЖИННА ЛІСОВА БУРЗЕМНА добре і достатньо зволожена, 1,10-1,40
- ЗГСКр** ГРІСЬКА СТЕПОВА КРИМСЬКА достатньо і сильно зволожена, 1,3-1,5
- ЗГСКр-1** ГРІСЬКА ЛІСОВА БУРЗЕМНА КРИМСЬКА зволожена і підвищено зволожена, 1,06-1,20 та добре і достатньо зволожена, 1,30-1,40
- ЗПЛС** ПЕРЕДГІРНИЙ ЛІСОСТЕП помірно зволожений, 0,88-0,98
- ЗПСн** ПЕРЕДГІРНИЙ СТЕП ПІВНІЧНИЙ недостатньо зволожений, 0,74-0,85
- ЗГКЛ** ГРІСЬКА КСЕРОФІТНО-ЛІСОВА дуже суха, 0,38-0,50 і суха, 0,49-0,58

Межі
 — Зон
 - - - Підзон
 Фацій
 — Провінцій

Провінція: 5.2a
 перша цифра - ГТК_{VI-VII}
 друга цифра - ГТК_{VIII-IX}
 літера - опади хлп
 Цифрами на карті позначено:
 1 - Словаччина
 2 - Угорщина

Параметри зволоження через гідротермічні показники:		Фація	Тривалість засвоєння морозного опадів періоду, холодного дня періоду, %
1	0-40-0,49	13-1	150-160
2	0-50-0,57	14-1	160-175
3	0-57-0,64	15-1	175-180
4	0-64-0,69	16-1	190-220
4'	0-64-0,73	17-2	220-270
5	0-74-0,80	18-2	270-360
6	0-81-0,85	Опади XI-III	
7	0-81-0,90	a'	120-130
7'	0-91-1,00	a''	120-140
7''	0-96-1,00	a'''	130-140
7'''	0-98-1,00	a''''	140-150
8	1-00-1,05	b'	140-160
8'	1-00-1,10	b''	150-160
8''	1-06-1,10	b'''	160-170
9	1-10-1,20	b''''	160-180
9'	1-16-1,18	c'	170-180
9''	1-18-1,20	c''	180-190
10	1-20-1,30	d	180-210
10'	1-26-1,30	d'	210-300
11	1-30-1,40	e	300-400
12	1-40-1,50	ж	> 400

Напря́м змін клімату у Лісостепу (Харківська область)

Місяці	1950-1970 рр.			2005-2015 рр.		
	атмосферні опади, мм	температура повітря, °С	ГТК	атмосферні опади, мм	температура повітря, °С	ГТК
1	2	3	4	5	6	7
Січень	31	-7,9	-	33	-5,1	-
Лютий	23	-7,7	-	36	-4,7	-
Березень	31	-2,1	-	38	0,1	-
Квітень	38	6,8	-	40	8,9	-
Травень	49	14,8	1,07	56	15,0	1,20
Червень	68	17,9	1,27	65	18,8	1,15
Липень	60	20,4	0,95	53	20,8	0,82
Серпень	50	19,2	0,87	44	19,4	0,73
Вересень	33	13,6	0,81	47	13,8	1,14
Жовтень	38	7,1	-	49	7,5	-
Листопад	43	0,2	-	42	0,2	-
Грудень	37	-5,7	-	39	-4,2	-
Сума за рік	501	6,4	-	542	7,5	-

Напря́м змін клімату у Північному Степу (Харківська область)

Місяці	1950-1970 рр.			2005-2015 рр.		
	атмосферні опади, мм	температура повітря, °С	ГТК	атмосферні опади, мм	температура повітря, °С	ГТК
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Січень	31	-7,1	-	33	-4,5	-
Лютий	23	-6,7	-	38	-4,1	-
Березень	32	-1,1	-	45	0,7	-
Квітень	37	7,5	-	41	9,2	-
Травень	52	15,2	1,10	57	15,3	1,20
Червень	70	18,9	1,23	58	19,4	1,00
Липень	60	21,1	0,92	43	21,3	0,65
Серпень	50	19,8	0,81	43	19,8	0,70
Вересень	32	14,1	-	52	14,4	-
Жовтень	41	7,8	-	44	7,8	-
Листопад	43	0,6	-	40	0,8	-
Грудень	40	-4,8	-	44	-3,6	-
Сума за рік	511	7,1	-	538	8,0	-

Агропотенціали природної та ефективної родючості ґрунтів Харківської області, ц/га

Ґрунт	Озима пшениця		Кукурудза		Соняшник	
	1	2	1	2	1	2
1. Темно-сірий опідзолений	33-37	53-57	45-49	60-65	24-27	29-33
2. Чорнозем опідзолений	34-38	54-60	46-50	60-65	25-28	30-34
3. Чорнозем типовий	32-36	52-56	44-48	58-63	24-27	28-32
4. Чорнозем звичайний глибокий	32-36	48-52	43-47	52-56	23-26	27-31
5. Чорнозем звичайний	30-34	46-50	38-42	46-50	21-24	26-29
1 – Агропотенціал природної родючості (без добрив); 2 – Агропотенціал ефективної родючості						

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

В і д д і л ґ р у н т о в и х р е с у р с і в